

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi luopumiseläkelain ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luopumiseläkelakia ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annettua lakia. Ehdotuksen mukaan luopumiseläkkeelle tai luopumiskorvaukselle jäänyt maatalousyrittäjä voisi nykyistä vapaammin luovuttaa omistukseensa jääneitä peltomaitaan lähialueen päätoimisille maataloudenharjoittajille tai käytettäviksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueina. Luovu-

tus voisi tapahtua myös päätoimiselle porotalouden harjoittajalle. Ehdotuksen mukaan tällaiset luovutukset eivät olennaisesti heikentäisi eläkkeen- tai korvauksensaajan toimeentulomahdollisuuksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Luopumiseläkelakiin (16/1974; LUEL) perustuva maatalousyrittäjien luopumiseläkejärjestelmä on ollut voimassa vuoden 1974 alusta. Luopumiseläkkeitä on voitu myöntää vuosina 1974—1992 tapahtuneiden luopumisten perusteella. Vuoden 1993 alusta LUEL on korvattu maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetulla lailla (1330/1992; LUKL), jota sovellettiin vuosina 1993—1995 tapahtuneisiin luopumisiin. Vuonna 1996 maataloustuotannosta luopuneelle maatalousyrittäjälle on toimeentulon turvaamiseksi voitu myöntää ainoastaan maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/1994) tarkoitettu luopumistuki, jonka myöntämisedellytykset ovat yhdenmukaiset maatalouden varhaiseläkettä koskevista yhteisön järjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2079/92 kanssa.

1.2. LUEL

Luopumiseläke määräytyi luovutetun maa-

talousmaan pinta-alan perusteella. Vaikka uusia luopumiseläkkeitä ei enää vuoden 1992 jälkeen ole voitu myöntää, jatkuu aiemmin alkaneiden luopumiseläkkeiden maksaminen koko luopujan eliniän, jos lain edellyttämiä sitoumuksia noudatetaan. Kun luopuja täyttää 65 vuotta tai saa sitä aikaisemmin oikeuden kansaneläkelain (347/1956) mukaiseen eläkkeeseen, muutetaan täysi luopumiseläke vähennetyksi eläkkeeksi, jonka määrä on 40 prosenttia täydestä eläkkeestä. Jos luopumiseläke on jo alunperin myönnetty vähennettynä eläkkeenä, ei vanhuuseläkeiän täyttäminen aiheuta muu-
tosta eläkkeen määrään.

Helmikuussa 1997 luopumiseläkettä maksettiin 30 848 eläkkeensaajalle. Heistä 4 347 sai täyttä luopumiseläkettä ja 26 501 vähennettyä eläkettä. Täysi luopumiseläke oli suuruudeltaan keskimäärin 2 203 markkaa kuukaudessa ja vähennetty luopumiseläke 1 020 markkaa kuukaudessa. Koska luopumiseläkkeen on eräissä tapauksissa voinut saada jo 45-vuotias luopuja, on todennäköistä, että luopumiseläkkeiden maksaminen jatkuu vielä kymmeniä vuosia.

Luopumiseläke voitiin myöntää niin sanotun metsityssitoumuksen, maataloustuotan-

nosta luopumissitoumuksen eli viljelemättömyyssitoumuksen sekä eräiden lisäalueluovutusten perusteella. Viljelemättömyyssitoumus lisättiin yhdeksi luopumisvaihtoehdoksi 1 päivänä elokuuta 1986 voimaan tulleella lainmuutoksella (565/1986) luopumiseläkejärjestelmän kiinnostavuuden lisäämiseksi. Viljelijälle haluttiin antaa mahdollisuus luopua maataloustuotannosta ja saada eläke jo siinä vaiheessa, jossa hänen tilansa peltojen käyttö oli vielä ratkaisematta. Luopumiseläkeoikeuden saamiseksi viljelijän oli annettava sitoumus siitä, että hän ei käytä eikä vuokraa maatilaa peltoa tai talousrakennuksia maataloustuotantoon (*maataloustuotannosta luopumissitoumus*), ja siitä, että hän ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilan peltoa lainkaan eikä sen jälkeenkään muutoin kuin lisäalueeksi yksityiselle viljelijälle, tulevalle tilanpidon jatkajalle taikka tietyille viranomaisille (*pellon myyntirajoitussitoumus*).

Lisäalueluovutuksenkin sallittavuuden edellytyksenä on, että luovutuksensaajalle muodostuu jatkamiskelpoinen maatila. Jatkamiskelpoiseksi katsotaan 1 päivänä tammikuuta 1991 voimaan tulleen lainmuutoksen (1304/1990) jälkeen sellainen maatila, jolla maaseutuelinkeinolain (1295/1990) 7 §:n mukaan on taloudelliset edellytykset jatkuvaan kannattavan toiminnan harjoittamiseen. Myös tilan metsä- ja joutomaasta oli annettava myyntirajoitussitoumus, joka kuitenkin on menettänyt merkityksensä 1 päivänä tammikuuta 1993 voimaan tulleen lainmuutoksen (1337/1992) takia, koska myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsä- tai joutomaan luovuttaminen ei enää voi aiheuttaa luopumiseläkkeen lakkauttamista. Sen sijaan maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen rikkomisen vuoksi luopumiseläke on välittömästi lakkautettava, jolleivät painavat kohtuusnäkökohdat puolla eläkkeen maksamista edelleen sitoumusrikkomuksesta huolimatta taikka jollei rikkomus ole vähäinen. Mainituilla perusteilla luopumiseläke voidaan lakkauttaa myös määräajaksi tai ainoastaan osaksi.

Viljelemättömyyssitoumus on säätämistään asti ollut LUEL:n mukaisista luopumistavoista suosituin. Se on vuosina 1987—1993 ollut perusteena keskimäärin noin 89 prosentissa kaikista luopumiseläketiloista. Viljelemättömyyssitoumusten perusteella on myönnetty luopumiseläkkeitä yhteensä 144 220 peltotehtaan perusteella.

Alueellisesti peltoalat jakaantuvat seuraavasti:

Maaseutuelinkeinopiiri	peltoala (ha)
Uudenmaan	5 030
Turun	4 925
Satakunnan	6 576
Hämeen	7 073
Kymen	10 205
Mikkelin	9 200
Pirkanmaan	10 745
Etelä-Pohjanmaan	16 163
Vaasan	3 364
Keski-Pohjanmaan	5 719
Keski-Suomen	10 762
Kuopion	14 373
Pohjois-Karjalan	12 296
Kainuun	6 542
Oulun	14 471
Lapin	6 717
Ahvenanmaan	59
Koko maa	144 220

1.3. LUKU

Luopumiskorvaus koostuu toisaalta maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969; MYEL) säännösten perusteella määräytyneestä perusmäärästä ja toisaalta luopumisen kohteena olleen maatilaa peltopinta-alan ja koetiläinyksiköiden perusteella määräytyneestä luopumislisästä. Käytännössä luopumiskorvausta maksetaan vain luopujan 65 ikävuo- den täyttämiseen asti, koska sen jälkeen luopumislisä lakkaa ja perusmäärä muuttuu MYEL:n mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi. Helmikuussa 1997 luopumiskorvauksia maksettiin 1 223 luopujalle. Keskimääräinen luopumiskorvaus oli 2 852 markkaa kuukaudessa. Myös luopumiskorvausten maksaminen jatkuu vielä useita vuosia, koska eräissä tapauksissa oikeus luopumiskorvaukseen on voitu myöntää jopa 50-vuotiaalle hakijalle.

Myös luopumiskorvauksen saamiseksi maatalousyrittäjän oli annettava sitoumus, ettei hän käytä eikä vuokraa maatilaa pelto- tai puutarhamaata taikka tuotantorakennuksia maataloustuotantoon (*maataloustuotannosta luopumissitoumus*). Lisäksi luopujan oli sitouduttava vähintään kuudeksi vuodeksi luopumiskorvauksen alkamisesta olemaan luovuttamatta maatilaa peltomaata kenellekään

(pellon myyntirajoitussitoumus). Luopumiskorvausjärjestelmässä sitoumus on kuuden vuoden jälkeenkin voimassa niin kauan, kun jollakin maatilan luopujista on oikeus luopumiskorvaukseen tai sen osaan. Myös luopumiskorvaus on pääsääntöisesti lakkautettava, jos annettuja sitoumuksia ei noudateta. Luopumiskorvauksen aika jäi lyhyeksi. Kolmen voimassaolovuoden aikana viljelystä poistui koko maassa LUKL-sitoumusten myötä noin 8 600 hehtaaria peltoa.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Viljelemättömyyssitoumukseen perustuvien luopumisjärjestelmien keskeisenä maatalouspoliittisena tavoitteena on alusta alkaen ollut maataloustuotannon tasapainottaminen poistamalla peltoa tuotannosta. Tuotannon supistamistavoitetta pidettiin tärkeänä erityisesti 1980-luvulla. Suomen liittyminen Euroopan unionin (EU) jäseneksi on merkittävästi muuttanut maatalouspolitiikalle asetettavia tavoitteita. Maataloustuotteiden tuontisuojaon poistumisen vuoksi on kannattavien ja jatkamiskelpoisten tilakokonaisuuksien muodostuminen nykyisin yhä keskeisemmällä sijalla.

Tilakokoa kasvattamalla voidaan parantaa maatilojen kilpailukykyä ja kannattavuutta. Maatalousmaan pysyminen viljelykäytössä on nykyisin tuotannon tasapainottamispyrkimykseen verrattuna ensisijainen tavoite, mikä ilmenee myös nykyisin voimassa olevasta maatalouden luopumisjärjestelmästä eli maatalousyrittäjien luopumistuesta annetusta laista sekä sen perusteena olevasta maatalouden varhaiseläkettä koskevasta yhteisön järjestelmästä annetusta neuvoston asetuksista. Myös viljelijälle asetettua tietyn peltoalan kesannointivelvollisuutta on nykyisin lievennetty. Viljelemättömyyssitoumuksen piiriin kuuluvien peltojen palautuminen takaisin tuotantoon on myös otettu huomioon tietyissä maatalouden tukijärjestelmissä. Sitoumuksen piirissä olevien peltojen viljelykseen palauttamisella voidaan lisätä EU:lta saatavan viljan sekä öljy- ja valkuaiskasvien viljelijöille maksettavan hehtaarituen (CAP-tuki) perusteena olevaa peltopinta-alaa.

Viljelemättömyyssitoumuksen alaisten peltojen palauttaminen maataloustuotantoon soveltuisi siten hyvin EU-jäsenyyden myötä muuttuneeseen maatalouden toimintaympäristöön. Ammatissa toimivien nuorehkojen

maatalousyrittäjien mahdollisuudet tilakoon kasvattamiseen helpottuisivat erityisesti niillä paikkakunnilla, joilla on ollut puutetta lisäalueiksi sopivista peltomaista. Myös peltoaan hinta- ja vuokrataso pysyisi kohtuullisempaan lisääntyvän tarjonnan seurauksena.

Viljelemättömyyssitoumuksen alaisen peltoaan vuokraaminen tai myyminen olisi kuitenkin yksittäisen luopumiseläkkeen tai -korvauksensaajan kannalta tehtävä nykyistä houkuttelevammaksi. Luovutuksesta eläkkeen pienentymisenä aiheutuva haitta ei saisi olla siitä saatavaa hyötyä eli pellon vuokrat tai myyntituloa suurempi. Ottaen huomioon keskimääräisen vähennetyn luopumiseläkkeen pienuus (1 020 mk/kk), ei eläkkeen osittainen lakkauttaminen toisaalta ole hallinnollisesti eikä eläkkeensaajan toimeentuloturvan kannalta tarkoituksenmukaista.

Nuorten viljelijöiden lisämaahankinnan helpottaminen on nykyisin ajankohtaista senkin vuoksi, että nykyisessä maatalouden luopumisjärjestelmässä eli maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa on tilanpitoa jatkavalle sellaiselle luovutuksensaajalle, jolla ei ennestään ole hallinnassaan rakennettua viljelmää, asetettu tilan laajentamiselvoite. Jatkajan on sitouduttava laajentamaan tilaansa olennaisesti. Lisäyksen on oltava vähintään 10 prosenttia tilan peltoalasta ja joka tapauksessa vähintään kaksi hehtaaria. Jatkajan on täytettävä laajentamiselvoite viimeistään kahden vuoden kuluessa luopumisesta, mutta maksettavalle luopumistuelle saadaan EU:n osarahoitusosuus vasta sen jälkeen, kun velvoite on täytetty. Lisämaahankintavelvoitteen täyttämisen helpottaminen (jouduttaminen) vähentää siten kansallisesti maksettavaa osuutta luopumistuista ja tuottaa valtionalouteen säästöjä.

Viljelemättömyyssitoumusten piirissä olevien peltojen käyttöönoton helpottaminen olisi myös maisemallisesti ja ympäristönsuojelun kannalta tarkoituksenmukaista, koska luopumiseläkkeen tai -korvauksen saajalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten huomioon ottamiseen. Voimassa olevan lain mukaan luopuja rikkoo antamaansa sitoumusta myös silloin, kun hän luovuttaa peltomaataan luonnonsuojelualueen perustamista varten ennen kuin luopumiseläkkeen alkamisesta on kulunut kuusi vuotta. Luonnonsuojelullisten tavoitteiden edistämiseksi olisi usein kuitenkin tarkoituksenmukaista, että maanomistajalla olisi mahdollisuus jo ennen kuuden

vuoden määräaika luovuttaa alueitansa luonnon- tai maisemansuojelutarkoituksiin ilman, että hänen toimeentulonsa ainakaan merkittävästi heikentyisi.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan, että luopumiseläkelakia ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että luopumiseläkkeen tai luopumiskorvauksen saaja voisi nykyistä laajemmin luovuttaa viljelemättömyysitoumuksen piirissä olevaa peltomaataan lisäalueiksi lähialueen päätoimisille aktiiviviljelijöille ilman, että hänen toimeentulonsa luovutuksen vuoksi ainakaan olennaisesti heikentyisi. Luovutus olisi mahdollista myös päätoimiselle porotalouden harjoittajalle, koska ehdotetun lain mukaan luovutuksensaajalta vaadittava päätoimisuus arvioidaisiin samoin perustein kuin maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa, jossa tarkoitetuksi maatalouden harjoittamiseksi katsotaan myös porotalous.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

LUEL:n ja LUKL:n mukaiset kustannukset maksetaan valtion varoista. Valtion kustannuksiin aiheutuisi säästöä ehdotetusta muutoksesta, jos täyttä luopumiseläkettä saavat luovuttaisivat sitoumuksenalaisista peltomaatansa, jolloin heidän eläkkeensä muuttuisi vähennetyksi eläkkeeksi nykyistä aikaisemmasta ajankohdasta. Kustannussäästö olisi arviolta 15 miljoonaa markkaa vuodessa, jos 1 000 täyden luopumiseläkkeensaajaa luovuttaisi sitoumuksenalaisia peltomaitaan ehdotuksessa tarkoitetuille luovutuksensaajille. Maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa tarkoitettua tilanpitoa jatkavan luovutuksensaajan lisämaahankinnan helpottuminen tuottaa myös valtion talouteen säästöä, koska maksettavalle luopumistuelle saataisiin EU:lta osarahoitusosuus nykyistä varhaisemmassa vaiheessa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hoitokustannuksiin ehdotuksella ei olisi olennaista vaikutusta.

Kansantaloudellisesti ehdotetulla muutoksella olisi merkittävä vaikutus, jos sitoumuksenalaisista peltomaata palautuisi maataloustuotantoon, koska EU:n kokonaan rahoittaman CAP-tuen perusteena oleva pelto-ala lisääntyisi vastaavasti. CAP-pinta-alatukseen oikeuttaa sellainen peltolohko, jolla on viljelty peltokasveja vuonna 1991, sekä lisäksi muun muassa sellainen peltolohko, joka on LUEL:n mukaisen sitoumuksen perusteella ollut viljelemätöntä peltoa 31 päivänä joulukuuta 1991. Tuen suuruus vaihtelee Suomen eri alueilla (vuonna 1995 735—1 086 mk/ha). Viljelemättömyysitoumusten piirissä on edelleen koko maassa arviolta noin 120 000 peltohehtaaria. Jos tästä peltoalasta palautuisi maataloustuotantoon kolmannes eli 40 000 hehtaaria, lisääntyisi Suomen CAP-tuen muodossa saama nettohyöty EU:n yhteisestä maatalouspolitiikasta siten arviolta 36 miljoonalla markalla.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

LUEL:n ja LUKL:n toimeenpanosta huolehtivat maaseutuelinkeinoviranomaiset, maaseutuelinkeinopiirit ja maatalousyrittäjien eläkelaitos, joiden tehtäviin ei ehdoteta muutoksia. Ehdotuksella ei olisi merkittäviä organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä ja valmisteluun ovat osallistuneet maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja tuottajajärjestön edustajat.

Euroopan yhteisöjen komissio on 7.3.1997 päivättyllä kirjeellä ilmoittanut, että se ei vastusta ehdotettua muutosta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Luopumiseläkelaki

8 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen peltomaan sitoumuksen vastainen luovuttaminen lisäalueeksi päätoimiselle maatalouden harjoittajalle, joka sitoutuu viljelemään luovutettavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan, aiheuttaisi automaattisesti täyden luopumiseläkkeen muuttumisen vähennytyksi eläkkeeksi. Ehdotetun lain 13 §:n mukaan mainittu luovutus ei enää voisi aiheuttaa täyden luopumiseläkkeen lakkauttamista kokonaan kuten nykyisin.

Päätoiminen maataloudenharjoittaja määriteltäisiin samalla tavalla kuin maatalouden nykyisessä luopumisjärjestelmässä viittamalla maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 2 §:ään. Kyseinen määritelmä vastaa vähimmäisvaatimuksia, joista säädetään maatalouden rakenteiden tehokkuuden parantamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2328/91 ja se on yhdenmukainen maataloilille myönnettävän investointituen sekä nuorille viljelijöille myönnettävän käynnistystuen päätoimisuusedellytysten kanssa. Luovutuksensaajan olisi täytettävä päätoimisuutta koskevat vaatimukset luovutusajankohtana. Käytännössä luovutuksensaajan voitaisiin yleensä arvioida täyttävän vaaditun päätoimisuusedellytyksen, mikäli hän on aikaisemmin antanut maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 9 tai 10 §:ssä tarkoitettun sitoumuksen, joka on edelleen voimassa. Päätoimisuutta arvioitaessa otettaisiin luovutuksen kohteena oleva peltomaa huomioon luovutuksensaajan maatalon osana.

Luovutus voisi tapahtua joko omistusoiden luovutuksena eli kaupalla, vaihdolla, lahjalla tai muulla maakaaren (540/1995) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettulla saannolla taikka hallintaoikeuden luovutuksena vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä maanvuokrasopimuksella. Luovutuksensaajan olisi sitouduttava pitämään hallinnassaan ja viljelemään

luovutettavaa aluetta vähintään viisi vuotta. Sitoumus vaadittaisiin kirjallisesti, jolloin luovutuksensaajalle voitaisiin myös tiedottaa sitoumusrikkomuksen seuraamukset.

Voimassa olevan lain 12 a §:n mukaan maataloustuotannosta luopumissitoumuksen piirissä oleva jatkamiskelpoinen maatila voidaan kokonaisuudessaan kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuttaa henkilölle, joka täyttää maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 10 §:ssä säädetyt jatkajan edellytykset. Ehdotetulla lailla ei olisi tarkoitus poistaa eläkkeensaajalta tätä luovutusvaihtoehtoa, minkä vuoksi täyttä luopumiseläketä ei automaattisesti muutettaisi vähennytyksi eläkkeeksi, jos luovutus täyttää myös voimassa olevan lain 12 a §:ssä säädetyt edellytykset.

Maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen peltomaan sitoumuksen vastainen luovuttaminen luonnonsuojelulain (1096/1996) 3 tai 5 luvussa tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi aiheuttaisi myös automaattisesti täyden luopumiseläkkeen muuttumisen vähennytyksi eläkkeeksi samalla tavalla kuin luovutus päätoimiselle viljelijälle.

Kansaneläkelain mukaisen työttömyyseläkkeen, yksilöllisen varhaiseläkkeen, vähintään kuudeksi kuukaudeksi myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai varhennettun vanhuuseläkkeen myöntäminen aiheuttaisi edelleen täyden luopumiseläkkeen muuttumisen vähennytyksi eläkkeeksi kuten nykyisinkin. Samoin täysi luopumiseläke muutettaisiin edelleen vähennytyksi eläkkeeksi viimeistään eläkkeensaajan 65 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin ehdotetussa laissa tarkoitettun lisämaata hankkivan viljelijän eli luovutuksensaajan antaman sitoumusrikkomuksen seuraamuksista sekä sellaisesta tilanteesta, jossa 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu luovutus tai vuokraus tapahtuu useammalle luovutuksensaajalle yhdessä. Ehdotuksen mukaan sitoumusrikkomuksen seuraamukset määräytyisivät vastaavasti kuin

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa eli luovutuksensaaja joutuisi pääsääntöisesti korvaamaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle luopumiseläkkeen luovutusajan kohdan mukaisen pääoma-arvon, jonka laskemisen perusteet määrää sosiaali- ja terveysministeriö.

Yksittäistapauksissa pääoma-arvo voitaisiin painavien kohtuuskäytäntöjen tai rikkomuksen vähäisyyden vuoksi jättää osaksi tai kokonaan perimättä. Painavien kohtuuskäytäntöjen voitaisiin katsoa olevan olemassa esimerkiksi sellaisessa tapauksessa, jossa luovutuksensaajan maatilalla toteutetaan viiden vuoden kuluessa sukupolvenvaihdos, jossa tilanpidon jatkaja sitoutuu jatkamaan tilan viljelyä päätoimisesti. Tällöin luovutettava tai vuokrattava pelto ehdotetulle laille asetettujen tavoitteiden mukaisesti pysyisi viljelyksessä vaaditun viisivuotijakson. Lisäksi muutoin ajankohtaista sukupolvenvaihdosta ei tarvitsisi myöhentää, millä olisi maatalouden tavoiteltua rakennekehitystä jouduttava vaikutus. Luovutuksensaajalla olisi aina oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, onko hänen aikomaansa menettelyä pidettävä annetun sitoumuksen rikkomisena.

Luovutus tai vuokraus voisi tapahtua myös kahdelle luovutuksensaajalle yhdessä. Tällöin molempien, ja jos kyse on aviopuolisoista, ainakin toisen olisi täytettävä luovutuksensaajalle säädettävät edellytykset. Luovutuksensaajien olisi sitouduttava pitämään pellot jakamattomana omistuksessaan sitoumuksen voimassaoloajan, jos peltomaa luovutetaan heille yhteisesti. Jakamattomana pitämisen vaatimus koskisi myös sellaista aviopuolisoa, jolta ei muutoin edellytettäisi luovutuksensaajalle säädettävien edellytysten täyttämistä.

13 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ehdotetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettut luovutukset eivät enää voisi aiheuttaa luopumiseläkkeen lakkauttamista. Mainitut luovutukset eivät siten voisi enää aiheuttaa muutoksia vähennetyn luopumiseläkkeen maksamiseen. Yli 65-vuotias tai muulla perusteella kansaneläkettä saava luopumiseläkkeensaaja voisi siten luovuttaa tai pitkäaikaisella vuokrasopimuksella vuokrata maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen piirissä olevat peltonsa lisäalueiksi päätoimiselle lähialueen viljelijälle tai poromiehelle ilman, että hänen luopumiselä-

kettään lakkautettaisiin edes osittain.

Muilta osin säännös säilyisi ennallaan, mutta pykälän selkeyden vuoksi ehdotetaan, että ne tilanteet, joissa luopumiseläkettä myönnettäessä annettujen sitoumusten vastainen luovutus ei voisi aiheuttaa eläkkeen osittaitakaan lakkauttamista, numeroitaisiin juoksevasti. Muunlaiset sitoumusrikkomukset aiheuttaisivat edelleen pääsääntöisesti luopumiseläkkeen kokonaan lakkauttamisen kuten nykyisinkin.

16 §. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta ehdotetun lain 8 §:n 2 momentissa säädettävän luovutuksensaajan sitoumuksen valvonnasta, josta huolehtisivat maaseutuelinkeinopiirit, kuntien maaseutuelinkeinoveranomaiset ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos samalla tavalla kuin muistakin luopumiseläkelain mukaisista sitoumuksista. Ehdotetussa laissa on otettu huomioon, että maaseutuelinkeinon aluehallintoa ovat 1.1.1993 alkaen hoitaneet maaseutuelinkeinopiirit, joille on siirretty kaikki ne tehtävät, jotka aikaisemmin oli säädetty maatalouspiirien tehtäviksi. Maaseutuelinkeinon paikallishallintoa hoitavat kuntien maaseutuelinkeinoveranomaiset, joihin voivat toimia monijäseninen toimielin, yksi tai useampi viranhaltija taikka luottamushenkilö. Eduskunnan jo hyväksymän ja 1.9.1997 voimaantulevan työvoima- ja elinkeinokeskuksesta annetun lain (23/1997) 10 §:n 2 momentin nojalla maaseutuelinkeinopiirien tehtävät siirtyvät lain voimaantulon jälkeen pääosin työvoima- ja elinkeinokeskuksille.

1.2. Maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annettu laki

25 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen rikkomiselle olisi olemassa säännöksessä tarkoitettu muu erityinen syy, jos sitoumusten alaista peltomaa luovutetaan lisäalueeksi päätoimiselle maataloudenharjoittajalle, joka sitoutuu viljelemään luovutettavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan. Mainitusta luovutuksesta huolimatta luopumiskorvaus voitaisiin siten lakkauttaa ainoastaan määräajaksi tai päättää korvauksen maksamisesta entisen suuruisena taikka päättää korvauksesta sisältyvän luopumislisän osittaisesta tai täydestä lakkauttamisesta. Tarkoituksena olisi, että säännöstä sovellettaisiin LUEL:iin ehdotettua muutosta

vastaavasti siten, että mainituissa luovutuksissa luopumiskorvauksen luopumislisä lakautettaisiin kokonaan perusmäärän säilyessä luovutuksesta huolimatta ennallaan. Luovutuksensaajalle asetettavat edellytykset olisivat samat kuin LUEL:iin ehdotetussa muutoksessa. Myös sitoumusten alaisen peltoon luovuttaminen luonnonsuojelulain 3 tai 5 luvussa tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi olisi säännöksessä tarkoitettu muu erityinen syy.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin ehdotetussa laissa tarkoitettua lisämaata hankkivan viljelijän eli luovutuksensaajan antaman sitoumusrikkomuksen seuraamuksista sekä sellaisesta tilanteesta, jossa luovutus tai vuokraus tapahtuu useammalle luovutuksensaajalle yhdessä. Säännös vastaisi LUEL:iin lisättäväksi ehdotettua 8 §:n 4 momenttia. Sitoumusrikkomuksen seuraamukset määräytyisivät vastaavasti kuin maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa eli luovutuksensaaja joutuisi pääsääntöisesti korvaamaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle luopumiskorvauksen luovutusajankohdan mukaisen pääoma-arvon, jonka laskemisen perusteet määrää sosiaali- ja terveysministeriö. Luovutus tai vuokraus voisi tapahtua myös kahdelle

luovutuksensaajalle yhdessä samalla tavalla kuin LUEL:iin ehdotetussa muutoksessa.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Lakeja sovellettaisiin sellaisiin luovutuksiin, jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen sekä sellaisiin luovutuksiin, jotka ovat tapahtuneet 1.1.1997 jälkeen ja joissa luovutetun tai vuokratun alueen hallinta on siirtynyt vasta lain voimaantulon jälkeen. Takautuva sovellettavuus on perusteltua, koska vuokrasopimus ja erityisesti kauppakirja saatetaan usein eri syistä tehdä jo hyvissä ajoin ennen viljelykauden alkamista ja olisi kohtuullista, että myös sellaiset luovutukset pääsisivät lainmuutoksen soveltamisalan piiriin. Voimaantuloajankohdan selkiennyttämiseksi ehdotetaan säädettäväksi, että luovutuksen katsottaisiin tapahtuneen sinä ajankohtana, jona luovutuskirja tai vuokrasopimus on allekirjoitettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**luopumiseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 8 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti sekä 16 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 2 momentti ja 13 §:n 1 momentti laissa 1337/1992 sekä 16 §:n 3 momentti laissa 1304/1990,

lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1087/1985 ja mainitussa laissa 1337/1992, uusi 4 momentti seuraavasti:

8 §

Täysi luopumiseläke muutetaan vähenneksi eläkkeeksi:

1) jos täyden luopumiseläkkeen saajalle myönnetään 1 momentissa tarkoitettu kansaneläke;

2) jollei 12 a §:stä muuta aiheudu, jos täyden luopumiseläkkeen saaja antamansa maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen vastaisesti luovuttaa tai vuokraa vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella sitoumuksen alaista peltomaata lisäalueeksi sellaiselle henkilölle, joka luovutusajankohdasta harjoittaa tai luovutettava alue huomioon ottaen ryhtyy harjoittamaan päätoimisesti maataloutta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 2 §:ssä ja mainitun lain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla ja joka sitoutuu pitämään hallinnassaan ja viljelemään luovutettavaa tai vuokrattavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan;

3) jos täyden luopumiseläkkeen saaja antamansa maataloustuotannosta luopumissi-

toumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen vastaisesti luovuttaa sitoumuksen alaista peltomaata käytettäväksi luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitettuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi;

4) viimeistään sen kuukauden alusta, joka ensiksi alkaa eläkkeensaajan täytettyä 65 vuotta.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun luovutuksensaajaan noudatetaan soveltuvin osin, mitä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 13 §:n 2 momentissa, 28, 29 ja 32 §:ssä säädetään. Luopumiseläkkeen pääoma-arvoa laskettaessa otetaan tällöin huomioon se luopumiseläke, jota maksetaan 2 momentissa tarkoitettun luovutusajankohdan jälkeen. Pääoma-arvo määrätään asianomaisen ministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloustuotantoa suuremmassa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annettussa asetuksessa säädetään tai jos 6 §:n 2

momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä lukien, kun lakkauttamisen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui. Tällöin ei sitoumuksen laiminlyöntinä kuitenkaan pidetä:

1) metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista;

2) metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista; eikä

3) maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista tai vuokraamista vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle taikka luovuttamista käytettäväksi luonnonsuojelulaisissa tarkoitetuksi luonnonsuojelutai maisema-alueeksi.

16 §

Maaseutuelinkeinopiirien ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumiseläkkeensaaja pidättyy tässä laissa tarkoitettulla tavalla maatalouden harjoittamisesta ja että 6 §:n 2 momentissa, 8 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momentissa tarkoitettut sitoumukset täytetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sellaisiin luovutuksiin, jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen, sekä sellaisiin luovutuksiin, jotka ovat tapahtuneet 1.1.1997 jälkeen ja joissa luovutetun tai vuokratun alueen hallinta on siirtynyt vasta lain voimaantulon jälkeen.

Luovutuksen katsotaan tapahtuneen sinä ajankohtana, jolloin luovutuskirja tai vuokrasopimus on allekirjoitettu.

2.

Laki**maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1330/1992) 25 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 25 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

25 §

Jos 1 momentissa tarkoitettua toimintaa tai sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka jos tälle toiminnalle tai laiminlyönnille on ollut olemassa muu erityinen syy, voidaan luopumiskorvaus lakkauttaa määrääjäksi taikka päättää, että luopumiskorvaus maksetaan entisen suuruisena. Luopumislisä voidaan lakkauttaa myös osaksi. Sitoumuksen laiminlyönnille on olemassa tässä momentissa tarkoitettu erityinen syy, jos sitoumuksen alaista maata on luovutettu tai vuokrattu vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella maatalouden harjoittamista varten lisämaaksi sellaiselle henkilölle, joka luovutusajankohtana harjoittaa tai luovutettava alue huomioon ottaen ryhtyy harjoittamaan päätoimisesti maataloutta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 2 §:ssä ja mainitun lain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitulla tavalla ja joka sitoutuu pitämään hallinnassaan ja viljelemään luovutettavaa tai vuokrattavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan, taikka jos sitoumuksen alaista maata on luovutettu käytettäväksi luonnonsuojelu-

laissa (1096/1996) tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun luovutuksensaajaan noudatetaan soveltuvin osin, mitä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 13 §:n 2 momentissa, 28, 29 ja 32 §:ssä säädetään. Luopumiskorvauksen pääoma-arvoa laskettaessa otetaan tällöin huomioon se luopumiskorvaus, jota maksetaan 2 momentissa tarkoitettun luovutusajankohdan jälkeen. Pääoma-arvo määrätään asianomaisen ministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 199 .

Lakia sovelletaan sellaisiin luovutuksiin, jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen, sekä sellaisiin luovutuksiin, jotka ovat tapahtuneet 1.1.1997 jälkeen ja joissa luovutetun tai vuokratun alueen hallinta on siirtynyt vasta lain voimaantulon jälkeen.

Luovutuksen katsotaan tapahtuneen sinä ajankohtana, jolloin luovutuskirja tai vuokrasopimus on allekirjoitettu.

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

1.

Laki**luopumiseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 8 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti sekä 16 §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 2 momentti ja 13 §:n 1 momentti laissa 1337/1992 sekä 16 §:n 3 momentti laissa 1304/1990,
lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1087/1985 ja mainitussa laissa 1337/1992, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Jos täyden luopumiseläkkeen saajalle myönnetään 1 momentissa tarkoitettu kansaneläke, luopumiseläke muutetaan vähennyksi eläkkeeksi. Täysi luopumiseläke muutetaan vähennyksi eläkkeeksi kuitenkin viimeistään sen kuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa eläkkeensaajan täytettyä 65 vuotta.

Täysi luopumiseläke muutetaan vähennyksi eläkkeeksi:

1) jos täyden luopumiseläkkeen saajalle myönnetään 1 momentissa tarkoitettu kansaneläke;

2) jollei 12 a §:stä muuta aiheudu, jos täyden luopumiseläkkeen saaja antamansa maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen vastaisesti luovuttaa tai vuokraa vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella sitoumuksen alaista peltomaata lisäalueeksi sellaiselle henkilölle, joka luovutusajankohdalla harjoittaa tai luovutettava alue huomioiden ottaen ryhtyy harjoittamaan päätoimisesti maataloutta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 2 §:ssä ja mainitun lain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla ja joka sitoutuu pitämään hallinnassaan ja viljelemään luovutettavaa tai vuokrattavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan;

3) jos täyden luopumiseläkkeen saaja antamansa maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen vastaisesti luovuttaa sitoumuksenalaista peltomaata käytettäväksi luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi;

4) viimeistään sen kuukauden alusta, joka ensiksi alkaa eläkkeensaajan täytettyä 65 vuotta.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun luovutuksensaajaan noudatetaan sovel-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tuv in osin, mitä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 13 §:n 2 momentissa, 28, 29 ja 32 §:ssä säädetään. Luopumiseläkkeen pääoma-arvoa laskettaessa otetaan tällöin huomioon se luopumiseläke, jota maksetaan 2 momentissa tarkoitettun luovutusajankohdan jälkeen. Pääoma-arvo määrätään asianomaisen ministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloustuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään tai jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä lukien, kun lakkauttamisen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui. Tällöin ei sitoumuksen laiminlyöntinä kuitenkaan pidetä metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista *eikä* metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista.

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloustuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään tai jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä lukien, kun lakkauttamisen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui. Tällöin ei sitoumuksen laiminlyöntinä kuitenkaan pidetä:

1) metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista;

2) metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista; *eikä*

3) maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista tai vuokraamista vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle taikka luovuttamista käytettäväksi luonnonsuojelulaisissa tarkoitetuksi luonnonsuojelutai maisema-alueeksi.

16 §

Maaseutupiirien ja maataloussihteerien asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumiseläkkeen saaja pidättyy tässä laissa edellytetyllä tavalla maatalouden harjoittamisesta ja että 6 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momentissa tarkoitettut sitoumukset täytetään.

Maaseutuelinkeinopiirien ja kuntien maatalouselinkeinoviranomaisten asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumiseläkkeensaaja pidättyy tässä laissa tarkoitettulla tavalla maatalouden harjoittamisesta ja että 6 §:n 2 momentissa, 8 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momentissa tarkoitettut sitoumukset täytetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lakia sovelletaan sellaisiin luovutuksiin, jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen, sekä sellaisiin luovutuksiin, jotka ovat tapahtuneet 1.1.1997 jälkeen ja joissa luovutetun tai vuokratun alueen hallinta on siirtynyt vasta lain voimaantulon jälkeen.

Luovutuksen katsotaan tapahtuneen sinä ajankohtana, jolloin luovutuskirja tai vuokrasopimus on allekirjoitettu.

2.

Laki**maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1330/1992) 25 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 25 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

Jos 1 momentissa tarkoitettua toimintaa tai sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka jos tälle toiminnalle tai laiminlyönnille on ollut olemassa muu erityinen syy, voidaan luopumiskorvaus lakkauttaa määräajaksi taikka päättää, että luopumiskorvaus maksetaan entisen suuruisena. Luopumislisä voidaan lakkauttaa myös osaksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettua toimintaa tai sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka jos tälle toiminnalle tai laiminlyönnille on ollut olemassa muu erityinen syy, voidaan luopumiskorvaus lakkauttaa määräajaksi taikka päättää, että luopumiskorvaus maksetaan entisen suuruisena. Luopumislisä voidaan lakkauttaa myös osaksi. *Sitoumuksen laiminlyönnille on olemassa tässä momentissa tarkoitettu erityinen syy, jos sitoumuksen alaista maata on luovutettu tai vuokrattu vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella maatalouden harjoittamista varten lisämaaksi sellaiselle henkilölle, joka luovutusajankohtana harjoittaa tai luovutettava alue huomioon ottaen ryhtyy harjoittamaan päätoimisesti maataloutta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 2 §:ssä ja mainitun lain nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla ja joka sitoutuu pitämään hallinnassaan ja viljelemään luovutettavaa tai vuokrattavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan, taikka jos sitoumuksen alaista maata on luovutettu käytettäväksi luonnonsuojelulaisissa (1096/1996) tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi.*

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun luovutuksensaajaan noudatetaan soveltuvin osin, mitä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 13 §:n 2 momentissa, 28, 29 ja 32 §:ssä säädetään. Luopumiskorvauksen pääoma-arvoa laskettaessa otetaan tällöin huomioon se luopumiskorvaus, jota maksetaan 2 momentissa tarkoitettun luovutusajankohdan jälkeen. Pääoma-arvo määrätään asianomaisen ministeriön vahvistamien perus-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

teiden mukaan.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 199 .*

*Lakia sovelletaan sellaisiin luovutuksiin,
jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen,
sekä sellaisiin luovutuksiin, jotka ovat ta-
pahtuneet 1.1.1997 jälkeen ja joissa luovute-
tun tai vuokratun alueen hallinta on siirtynyt
vasta lain voimaantulon jälkeen.*

*Luovutuksen katsotaan tapahtuneen sinä
ajankohtana, jolloin luovutuskirja tai vuok-
rasopimus on allekirjoitettu.*
